

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

5. března 2015*

„Kasační opravný prostředek — Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Trh s chloroprénovým kaučukem — Právní nástupnictví výrobních subjektů — Přičitatelnost protiprávního jednání — Pokuty — Opakování protiprávního jednání — Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci“

Ve spojených věcech C-93/13 P a C-123/13 P,

jejichž předmětem jsou dva kasační opravné prostředky na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podané dne 25. února 2013 a dne 12. března 2013,

Evropská komise, zastoupená V. Di Buccim a G. Contem, jakož i R. Striani, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Versalis SpA, dříve Polimeri Europa SpA, se sídlem v Brindisi (Itálie),

Eni SpA, se sídlem v Římě (Itálie),

zastoupené M. Siragusou, G. M. Robertim, F. Moretti, I. Perego, F. Cannizzarem, A. Bardanzelluem, D. Durantem, a V. Larocciou, avvocati,

žalobkyně v prvním stupni,

a

Versalis SpA, dříve Polimeri Europa SpA,

Eni SpA,

zastoupené M. Siragusou, G. M. Robertim, F. Moretti, I. Perego, F. Cannizzarem, A. Bardanzelluem, D. Durantem, a V. Larocciou, avvocati,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelky),

příčemž další účastníci řízení je:

* Jednací jazyk: italština.

Evropská komise, zastoupená V. Di Buccim a G. Contem, jakož i R. Striani, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda senátu, C. Vajda, A. Rosas (zpravodaj), E. Juhász a D. Šváby, soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: L. Carrasco Marco, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. února 2014,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 17. července 2014,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svými kasačními opravnými prostředky Evropská komise ve věci C-93/13 P, jakož i Versalis SpA (dále jen „Versalis“) a Eni SpA (dále jen „Eni“) ve věci C-123/13 P, navrhuje zrušení rozsudku vyhlášeného Tribunálem Evropské unie dne 13. prosince 2012 (Versalis a Eni v. Komise, T-103/08, EU: T:2012:686, dále jen „napadený rozsudek“), jehož předmětem byla žaloba podaná společně společnostmi Versalis a Eni s cílem dosáhnout zrušení rozhodnutí Komise C (2007) 5910 final ze dne 5. prosince 2007 v řízení podle článku 81 [ES] a podle článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/38629 – Chloroprenový kaučuk, dále jen „sporné rozhodnutí“) nebo podpůrně zrušení nebo snížení částky pokuty, kterou toto rozhodnutí společně a nerozdílně uložilo společnostem Versalis a Eni.
- 2 Komise v kasačním opravném prostředku navrhuje zrušení napadeného rozsudku v rozsahu, v němž Tribunál snížil na 106 200 000 eur částku pokuty uložené sporným rozhodnutím Versalis a Eni. Kasační opravný prostředek společností Versalis a Eni směřuje ke zrušení téhož rozsudku v rozsahu, v němž Tribunál zamítl jejich žaloby.

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

Dotčené entity

- 3 Eni je mateřskou zastřešující společností skupiny se stejným jménem, která vstoupila na trh s chloroprenovým kaučukem (chloroprene rubber, dále jen „CR“) na konci roku 1992 nabytím úseku CR skupiny Rhône-Poulenc, jejíž společnost specializující se na CR se jmenovala Distugil. V období od 13. května 1993 do 31. října 1997 byla společností odpovědnou v rámci skupiny Eni za činnost týkající se CR (dále jen „činnost CR“) EniChem Elastomeri Srl (dále jen „EniChem Elastomeri“), stoprocentně kontrolovaná společností EniChem SpA (dále jen „EniChem“), která byla kontrolována, částečně přímo a částečně nepřímo, společností Eni na úrovni mezi 99,93 % a 99,97 % jejího základního kapitálu. Dne 1. listopadu 1997 byla EniChem Elastomeri sloučena se společností EniChem. Tato společnost převzala zodpovědnost za předchozí činnosti společnosti EniChem Elastomeri, která jako samostatný právní subjekt přestala existovat. Dne 1. ledna 2002 EniChem převedla svou činnost CR na svou stoprocentní dceřinou společnost, totiž Polimeri Europa SpA (dále jen „Polimeri Europa“). Dne

21. října 2002 Eni získala úplnou přímou kontrolu nad společností Polimeri Europa. Dne 30. dubna 2003 EniChem změnila své obchodní jméno a jmenuje se „[důvěrné]“. V dubnu 2012 Polimeri Europa změnila své obchodní jméno a od té doby se jmenuje „Versalis“.

Řízení před Komisí

- 4 Dne 18. prosince 2002 Bayer AG (dále jen „Bayer“) informovala Komisi Evropských společenství o existenci kartelové dohody na trhu CR a vyjádřila přání spolupracovat s ní za podmínek stanovených v oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. C 45, s. 3, dále jen „oznámení o spolupráci z roku 2002“). Rozhodnutím ze dne 27. ledna 2003 Komise přiznala společnosti Bayer podmíněnou ochranu před pokutami.
- 5 Po sdělení informací společností Bayer Komise provedla neohlášenou kontrolu v zařízeních společnosti Dow Deutschland Inc. dne 27. března 2003 a v budovách společnosti Denka Chemicals GmbH (dále jen „Denka Chemicals“) dne 9. července 2003.
- 6 Dne 15. července 2003 podaly Tosoh Corp. a Tosoh Europe BV (dále jen „Tosoh Europe“) a dne 21. listopadu DuPont Dow Elastomers LLC (dále jen „DDE“), společný podnik vlastněný ve stejných podílech společnostmi EI DuPont de Nemours and Company (dále jen „EI DuPont“) a The Dow Chemicals Company (dále jen „Dow“), jednotlivě žádost o shovívavost na základě oznámení o spolupráci z roku 2002.
- 7 V březnu 2005 Komise zaslala první žádosti o informace podnikům, kterým je určeno sporné rozhodnutí, na základě článku 18 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. L 1, s. 1).
- 8 Poté, co [důvěrné], původně EniChem, a Polimeri Europa, nyní Versalis, obdržely první žádost o informace, podaly dne 15. dubna 2005 žádosti o shovívavost. [důvěrné] předložila Komisi další prohlášení v rámci této žádosti o shovívavost v květnu 2005 a v listopadu 2006.
- 9 Dopisy ze dne 7. března 2007 Komise informovala Tosoh Corp., Tosoh Europe a DDE o svém předběžném závěru, podle kterého důkazy, které jí poskytly, mají významnou přidanou hodnotu ve smyslu bodu 22 oznámení o spolupráci z roku 2002 ao svém záměru snížit částku pokuty, kterou by jim jinak uložila, o částku v rozpětí podle bodu 23 písm. b) prvního pododstavce tohoto oznámení, a sice o 30 až 50 % v případě Tosoh Corp. a Tosoh Europe a o 20 až 30 % v případě DDE. Dopisy z téhož dne byly [důvěrné], původně EniChem, a Polimeri Europa, nyní Versalis, informovány, že jejich žádosti nesplňovaly podmínky uvedené v bodě 8 písm. a) a b) uvedeného oznámení a že na základě bodů 15 a 17 tohoto oznámení jim není přiznána podmíněná ochrana před pokutami.
- 10 Dne 13. března 2007 Komise zahájila správní řízení a přijala oznámení námitek týkající se porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. L 1, s. 3, dále jen „dohoda o EHP“), určené dvanácti společnostem, včetně Eni, Polimeri Europa, nyní Versalis, a [důvěrné], původně EniChem). Všechny osoby, jimž bylo určeno oznámení námitek, v odpovědi předložily Komisi písemná vyjádření a uplatnily právo být vyslechnuty během slyšení, které se konalo dne 21. června 2007.

Sporné rozhodnutí

- 11 Dne 5. prosince 2007 Komise přijala sporné rozhodnutí. Toto rozhodnutí bylo oznámeno společnosti Eni dne 10. prosince 2007 a společnosti Polimeri Europa, nyní Versalis, dne 11. prosince 2007. Shrnutí sporného rozhodnutí, ve znění rozhodnutí Komise C (2008) 2974 final ze dne 23. června 2008, bylo

zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie ze dne 3. října 2008 (Úř. věst. C 251, s. 11). Toto posledně uvedené rozhodnutí bylo určeno výlučně společností EI DuPont, DuPont Performance Elastomers SA, DuPont Performance Elastomers LLC a Dow.

- 12 Ze sporného rozhodnutí vyplývá, že v období let 1993 až 2002 se několik výrobců CR, jimž bylo určeno sporné rozhodnutí, podílelo na jediném a trvajícím porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP s rozsahem na celém území Evropského hospodářského prostoru (EHP), sestávajícím z dohod a jednání ve vzájemné shodě týkajících se rozdělení a stabilizace trhů, tržních podílů a prodejních kvót pro CR, jakož i koordinace a uskutečnění několika zvýšení cen, z dohod o minimálních cenách, rozdělení zákazníků a výměny citlivých informací týkajících se hospodářské soutěže. Tito výrobci se pravidelně, vícekrát do roka, setkávali na mnohostranných nebo dvoustranných schůzkách.
- 13 Podle článků 1 až 3 sporného rozhodnutí, ve znění rozhodnutí C (2008) 2974 final:

„Článek 1

Tyto podniky porušily článek 81 [ES] a od 1. ledna 1994 článek 53 Dohody o EHP tím, že se v uvedených obdobích účastnily jediné a trvající dohody a jednání ve vzájemné shodě v odvětví [CR]:

- a) Bayer [...]: od 13. května 1993 do 13. května 2002;
- b) [EI DuPont]: od 13. května 1993 do 13. května 2002; DuPont Performance Elastomers SA, DuPont Performance Elastomers LLC a [Dow]: od 1. dubna 1996 do 13. května 2002;
- c) Denki Kagaku Kogyo K. K. [(dále jen „Denki Kagaku Kogyo’)] a Denka Chemicals [...]: od 13. května 1993 do 13. května 2002;
- d) Eni [...] a Polimeri Europa [nyní Versalis]: od 13. května 1993 do 13. května 2002;
- e) Tosoh [Corp.] a Tosoh Europe [...]: od 13. května 1993 do 13. května 2002.

Článek 2

Za protiprávní jednání uvedené v článku 1 se ukládají následující pokuty:

- a) Bayer [...]: 0 [eur];
- b) [EI DuPont]: 59 250 000 [eur]; [z nichž] společně a nerozdílně s
 - i) DuPont Performance Elastomers SA: 44 250 000 [eur] a
 - ii) DuPont Performance Elastomers LLC: 44 250 000 [eur] a
 - iii) [Dow]: 44 250 000 [eur];
- c) Denki Kagaku Kogyo [...] a Denka Chemicals [...], společně a nerozdílně: 47 000 000 [eur];
- d) Eni [...] a Polimeri Europa [nyní Versalis], společně a nerozdílně: 132 160 000 [eur];
- e) Tosoh [Corp.] a Tosoh Europe [...], společně a nerozdílně: 4 800 000 [eur];
- f) [Dow]: 4 425 000 [eur].

[...]

Článek 3

Výše uvedené podniky okamžitě ukončí protiprávní jednání zmíněná v článku 1, pokud tak již neučinily.

Zdrží se opakování jakéhokoliv jednání nebo chování popsaného v článku 1, jakož i jakéhokoliv jednání nebo chování se stejným či obdobným cílem nebo účinkem.“

- 14 Pro účely stanovení základní částky pokut Komise použila pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“). Zohlednila určitý poměr hodnoty tržeb CR, kterých dosáhl každý zúčastněný podnik v EHP v průběhu kalendářního roku 2001, který byl posledním celým rokem účasti na protiprávním jednání, a ten vynásobila počtem let protiprávního jednání.
- 15 Pro účely stanovení tohoto poměru se Komise domnívala, že horizontální smlouvy o rozdělení trhů a stanovení cen patří již na základě své povahy mezi nejzávažnější omezení hospodářské soutěže. V tomto ohledu Komise rovněž usoudila, že společný podíl podniků zúčastněných na protiprávním jednání činil 100 % v rámci EHP, že zeměpisný rozsah protiprávního jednání byl celosvětový a že protiprávní jednání bylo prováděno systematicky.
- 16 Komise rozhodla, že poměr hodnoty tržeb každého zúčastněného podniku, který bylo třeba zohlednit pro účely stanovení základní částky pokuty, jež má být uložena, činí 21 %.
- 17 Z důvodu účasti na protiprávním jednání během období devíti let v případě společností EI DuPont, Bayer, Denki Kagaku Kogyo, Denka Chemicals, Eni a Polimeri Europa, nyní Versalis, jakož i v případě Tosoh Corp. a Tosoh Europe (dále společně jen „Tosoh“), a během šesti let a jednoho měsíce v případě DuPont Performance Elastomers SA a DuPont Performance Elastomers LLC (dále společně jen „DPE“), jakož i v případě Dow, Komise na základě bodu 24 pokynů z roku 2006 vynásobila koeficientem 9 základní částky pokut určené v závislosti na hodnotě tržeb společností Eni a Polimeri Europa, nyní Versalis, EI DuPont, Bayer, Denki Kagaku Kogyo, Denka Chemicals a Tosoh a koeficientem 6,5 základní částky pokut určené v závislosti na hodnotě tržeb společností DPE a Dow.
- 18 Aby odradila dotčené podniky od účasti na dohodě o rozdělení trhu a na horizontálních dohodách o stanovení cen, jako jsou dohody dotčené v projednávané věci, a při zohlednění zvláště skutečností uvedených v bodě 15 tohoto rozsudku, Komise na základě bodu 25 pokynů z roku 2006 zahrнула do základní částky pokut dodatečnou částku ve výši 20 % hodnoty tržeb každého ze zúčastněných podniků.
- 19 S ohledem na tyto skutečnosti byla základní částka pokuty, jež měla být uložena společností Eni a Polimeri Europa, nyní Versalis, stanovena na 59 milionů eur.
- 20 Pokud jde o úpravu základních částek pokut, zaprvé byla základní částka pokuty, jež měla být uložena společností Eni a Versalis, z důvodu přitěžujících okolností zvýšena o 60 % a základní částka pokuty, která měla být uložena společnosti Bayer, byla zvýšena o 50 % z důvodu, že se tyto podniky protiprávního jednání dopustily opakovaně. Komise zohlednila přitěžující okolnost opakování protiprávního jednání (recidiva) vůči společností Versalis a Eni z důvodu účasti společnosti Anic SpA (dále jen „Anic“) na kartelové dohodě v odvětví polypropylenu, přičemž toto protiprávní jednání bylo konstatováno rozhodnutím 86/398/ EHS ze dne 23. dubna 1986 v řízení podle článku [81 ES] (IV/31.149 – Polypropylen) (Úř. v. L 230, s. 1, dále jen „rozhodnutí ‚polypropylen‘ “), a EniChem na kartelové dohodě v odvětví PVC, přičemž toto protiprávní jednání bylo konstatováno jejím rozhodnutím 94/599/ES ze dne 27. července 1994 v řízení podle článku [81 ES] (IV/31.865 – PVC) (Úř. v. L 239, s. 14, dále jen „rozhodnutí ‚PVC II‘ “). Přitěžující okolnost opakování protiprávního jednání se zohlednila vůči Bayer pouze na základě jediného protiprávního jednání předcházejícího spornému rozhodnutí.

- 21 Zadruhé nebylo z důvodu polehčujících okolností uvedených v bodě 29 pokynů z roku 2006 přiznáno žádné snížení základních částek pokut, protože Komise zamítla všechny žádosti o snížení pokut předložené z tohoto důvodu.
- 22 Komise rovněž použila na základní částku pokuty určitých podniků, kterým bylo určeno sporné rozhodnutí, zvláštní zvýšení s cílem zajistit pokutám dostatečný odrazující účinek, přičemž zohlednila zvláště vysokou úroveň obratu těchto podniků mimo rámec výrobků a služeb, kterých se týká protiprávní jednání. Základní částka pokuty, která má být uložena společností Polimeri Europa, nyní Versalis, a Eni, byla vynásobena koeficientem 1,4 a základní částka pokuty, která se má uložit společnosti Dow, byla vynásobena koeficientem 1,1.
- 23 Proto byla základní částka pokuty, která má být uložena společností Eni a Polimeri Europa, nyní Versalis, zvýšena na sumu 132,16 milionu eur.
- 24 Co se týče použití oznámení o spolupráci z roku 2002, Komise přiznala snížení základní částky pokuty ve výši 100 % společnosti Bayer, ve výši 50 % společnosti Tosoh, jakož i ve výši 25 % společností EI DuPont, DPE a Dow. Komise zamítla žádosti o snížení této částky podané na základě tohoto oznámení společnostmi [důvěrné], původně EniChem, a Polimeri Europa, nyní Versalis.
- 25 Částka pokuty uložené společností Eni a Polimeri Europa, nyní Versalis, byla proto stanovena na 132,16 milionu eur, což je částka, kterou jsou tyto společnosti povinny zaplatit společně a nerozdílně.

Napadený rozsudek

- 26 Žalobou doručenou kanceláři Tribunálu dne 20. února 2008, Polimeri Europa, nyní Versalis, a Eni žádaly o zrušení sporného rozhodnutí a podpůrně zrušení a snížení pokuty, která jim byla tímto rozhodnutím uložena společně a nerozdílně.
- 27 Před Tribunálem Versalis a Eni uvedly jedenáct žalobních důvodů, z nichž šest se týkalo zrušení sporného rozhodnutí a vycházely zprv z porušení článku 81 ES a z nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí, pokud jde o přičtení protiprávního jednání společnosti Eni, zadruhé z porušení práva na obhajobu, neboť sporné rozhodnutí bylo v rozporu s dopisem, kterým skončilo řízení vůči společnosti [důvěrné], původně EniChem, zatřetí z porušení článku 81 ES a z nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí, pokud jde o přičtení protiprávního jednání společnosti Polimeri Europa, nyní Versalis, začtvrté z nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí a z rozpornosti odůvodnění, z nedostatečného šetření a porušení článku 81 ES, pokud jde o posouzení skutkových okolností a důkazů Komisí, zvláště co se týče účasti společnosti [důvěrné], původně EniChem, a společnosti Polimeri Europa, nyní Versalis, na schůzkách, které se konaly v letech 1993 a 2002, zapáté z nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí a z rozpornosti odůvodnění, z nedostatečného šetření a porušení článku 81 ES z důvodu označení protiprávního jednání za jediné a trvající protiprávní jednání a zašesté z nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí a z nedostatečného šetření, co se týče stanovení doby trvání dotčeného protiprávního jednání.
- 28 Pět žalobních důvodů se týkalo zrušení pokuty nebo její snížení a vycházelo zprv z nesprávného stanovení základní částky pokuty, zadruhé z porušení zásady proporcionality a nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí, pokud jde o úpravy základní částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání, na základě polehčujících okolností a pro zajištění odrazujícího účinku, zatřetí z nesprávného určení 10% prahu obratu, začtvrté z nezohlednění spolupráce mimo působnosti oznámení o spolupráci z roku 2002 a zapáté z nesnížení částky pokuty na základě tohoto oznámení.
- 29 Tribunál potvrdil legalitu rozhodnutí, s výjimkou, v bodech 287 a 386 napadeného rozsudku, zohlednění přítěžujících okolností a úrovně násobícího koeficientu základní částky pokuty, který byl použit pro účely odrazení. Jelikož měl Tribunál za to, že přítěžující okolnost opakování protiprávního

jednání nelze zohlednit vůči společnosti Eni, ale jen vůči společnosti Versalis, snížil procentní podíl zvýšení této částky na základě této okolnosti z 60 % na 50 %. Také snížil uvedený násobící koeficient z 1,4 na 1,2. Tribunál následně snížil výši pokuty uložené společně a nerozdílně společností Polimeri Europa, nyní Versalis, a Eni ze 132,16 milionu eur na 106,2 milionu eur.

Návrhová žádání účastnic řízení

Ve věci C-93/13 P

30 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v jakém snížil na 106 200 000 eur částku pokuty uložené sporným rozhodnutím společností Versalis a Eni;
- zamítl v plném rozsahu žalobu na neplatnost podanou před Tribunálem;
- uložil společnostem Eni a Versalis náhradu nákladů řízení v obou stupních.

31 Versalis a Eni navrhují, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek Komise v plném rozsahu;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

Ve věci C-123/13 P

32 Versalis a Eni navrhují, aby Soudní dvůr:

- zrušil, zcela nebo částečně, napadený rozsudek v rozsahu, v němž zamítl jejich společnou žalobu v prvním stupni, a následně:
 - zrušil, zcela nebo částečně, napadené rozhodnutí;
 - zrušil či alespoň snížil pokutu jim uloženou tímto rozhodnutím;
- podpůrně zrušil, zcela nebo částečně, napadený rozsudek v rozsahu, v němž zamítl jejich žalobu v prvním stupni, a vrátil věc Tribunálu, aby rozhodl ve věci samé s přihlédnutím k poznatkům, které mu poskytne Soudní dvůr; a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení, dalších nákladů a odměn týkajících se řízení v obou stupních.

33 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek a
- uložil společnostem Versalis a Eni náhradu nákladů řízení.

34 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 21. ledna 2014 byly věci C-93/13 a C-123/13 spojeny pro účely písemné i ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

Ke kasačním opravným prostředkům

- 35 Důvody kasačního opravného prostředku budou uvedeny v pořadí napadených bodů rozsudku Tribunálu.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-123/13 P

Argumentace účastnic řízení

- 36 V prvním důvodu týkajícím se bodů 53 až 78 napadeného rozsudku Versalis a Eni tvrdí, že se Tribunál tím, že přičetl mateřské společnosti Eni protiprávní jednání, kterého se údajně dopustily společnosti, která Eni kontroluje v odvětví CR, v rozporu s článkem 81 ES odklonil od relevantní judikatury Soudního dvora a povinností uvést odůvodnění, které má v rámci posouzení důkazů předložených pro účely vyvrácení domněnky skutečného uplatňování rozhodujícího vlivu, takže Tribunál rovněž porušil základní zásady legality, osobní odpovědnosti v oblasti kartelových dohod, presumpce nevinu a práva na obhajobu, jakož i omezené odpovědnosti společností.
- 37 Versalis a Eni připomínají určitý počet skutečností, které zmínily před Tribunálem, zejména, že se Eni nepodílela na dotčeném protiprávním jednání, že nikdy nepůsobila v chemickém odvětví a konkrétně v odvětví CR, že neexistovala žádná situace kumulace funkcí mezi členy jejich řídicích orgánů a členy řídicích orgánů jejich dceřiných společností, že každá z dceřiných společností měla vlastní rozhodovací postup, že mimoto neexistuje žádný tok informací („reporting lines“) z uvedených dceřiných společností ve vztahu k jejich mateřské společnosti a že Eni prostě vykonávala běžnou roli podílové holdingové společnosti ve vztahu ke svým dceřiným společnostem působícím v odvětví menší důležitosti, než je odvětví, ve kterém vykonává hlavní činnosti, které je každopádně odlišné od dotčeného odvětví.
- 38 Versalis a Eni tvrdí, že rozsudek je stižen chybami v tom, že Tribunál nekoherentně a bez jakéhokoli relevantního odůvodnění považoval za zcela irrelevantní tuto skupinu věcně prokázaných důkazů, které podle judikatury Soudního dvora mohly prokázat neexistenci skutečného výkonu rozhodujícího vlivu společnosti Eni na její dceřiné společnosti. V praxi toto konstatování přístup Tribunálu vedlo k považování domněnky skutečného rozhodujícího vlivu za nevyvratitelnou domněnku v rozporu se zásadami uvedenými v rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, EU: C: 2009: 536), čímž došlo k porušení zásad osobní odpovědnosti a individuality trestu, jakož i presumpce nevinu a práva na obhajobu.
- 39 S odkazem na rozsudek ze Eni v. Komise (C-508/11 P, EU: C: 2013: 289), v němž Soudní dvůr odpověděl na podobný žalobní důvod týkající se stejných subjektů, se Komise domnívá, že první důvod je zjevně neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

- 40 První důvod kasačního opravného prostředku společností Versalis a Eni se týká uplatnění, na společnost Eni, domněnky výkonu rozhodujícího vlivu mateřskými společnostmi na jejich dceřiné společnosti zapojené do porušení unijních pravidel hospodářské soutěže. Jak Soudní dvůr připomenul v bodě 46 rozsudku Eni v. Komise (EU:C:2013:289) uvedeném Komisi, je ustálenou judikaturou, že chování dceřiné společnosti lze přičíst pro účely uplatnění článku 81 ES mateřské společnosti zejména v případě, kdy dceřiná společnost navzdory tomu, že má vlastní právní subjektivitu, neurčuje své chování na trhu samostatně, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jí dala mateřská společnost, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby mezi těmito dvěma právními subjekty. Vzhledem k tomu, že mateřská a dceřiná společnost jsou součástí téže hospodářské jednotky, tudíž

tvorí jediný podnik ve smyslu článku 81 ES, může Komise v takové situaci určit rozhodnutí, kterým se ukládají pokuty, mateřské společnosti, přičemž se nevyžaduje prokázání osobního zapojení této společnosti do protiprávního jednání.

- 41 Z ustálené judikatury rovněž vyplývá, že Soudní dvůr ve zvláštním případě, kdy mateřská společnost vlastní celý nebo téměř celý kapitál dceřiné společnosti, která porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na svou dceřinou společnost (rozsudek Eni v. Komise, EU:C:2013:289, bod 47).
- 42 V takové situaci, pro to, aby mohla být uvedená domněnka považována za splněnou, stačí, aby Komise prokázala, že celý nebo téměř celý základní kapitál dceřiné společnosti vlastní její mateřská společnost. Komise následně může považovat mateřskou společnost za solidárně odpovědnou za uhrazení pokuty uložené její dceřiné společnosti, s výjimkou případu, kdy tato mateřská společnost, které náleží danou domněnku vyvrátit, předloží dostatečné důkazy způsobilé prokázat, že její dceřiná společnost jedná na trhu samostatně (viz rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise, EU:C:2009:536, bod 61, jakož i Elf Aquitaine v. Komise, C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 57).
- 43 Kromě toho ve zvláštním případě, kdy holdingová společnost vlastní celý kapitál nebo téměř celý kapitál prostřední společnosti, která vlastní celý nebo téměř celý kapitál dceřiné společnosti její skupiny, jež porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, existuje vyvratitelná domněnka, podle které holdingová společnost vykonává rozhodující vliv na jednání prostřední společnosti a nepřímou, prostřednictvím takové společnosti, též na jednání uvedené dceřiné společnosti (v tomto smyslu viz rozsudek Eni v. Komise, EU:C:2013:289, body 48 a 49, a citovaná judikatura).
- 44 V projednávané věci, jak Tribunál konstatoval v bodě 63 napadeného rozsudku, je nesporné, že během celého trvání dotčeného protiprávního jednání Eni vlastnila částečně přímo a částečně nepřímou 99,93 až 100 % základního kapitálu společností odpovědných v rámci její skupiny za činnost CR, totiž postupně ve společnostech EniChem Elastomeri, EniChem a Polimeri Europa, nyní Versalis. Z toho důvodu se domněnka uvedená v bodech 41 a 43 tohoto rozsudku uplatňuje na společnost Eni.
- 45 Pokud jde o skutečnosti, na které poukazují Versalis a Eni, je třeba konstatovat, že je Tribunál přezkoumal v bodech 66 až 72 napadeného rozsudku. Odůvodnění tohoto rozsudku tedy nevyvolává žádné pochybnosti o úvahách, o něž Tribunál opřel své rozhodnutí v této otázce, a Soudnímu dvoru tudíž umožňuje, aby vykonal přezkum. Z toho plyne, že napadený rozsudek není v tomto ohledu stížen žádným nedostatkem odůvodnění. Proto Tribunál, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, v bodě 73 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že se společností Versalis a Eni nepodařilo vyvrátit domněnku rozhodujícího vlivu společnosti Eni na její dceřiné společnosti EniChem Elastomeri, EniChem a Polimeri Europa, nyní Versalis, jelikož nepředložily dostatečné důkazy, které by prokazovaly, že tyto dceřiné společnosti se na dotčeném trhu chovaly samostatně.
- 46 Na rozdíl od toho, co tvrdí Versalis a Eni, toto konstatování Tribunálu nevede k považování domněnky skutečného rozhodujícího vlivu za nevyvratitelnou domněnku. Skutečnost, že je obtížné podat důkaz o opaku nutný k vyvrácení domněnky, sama o sobě neznamena, že dotčená domněnka je jako taková nevyvratitelná, a to především tehdy, když jsou entity, vůči nimž se uplatňuje, v nejlepším postavení k tomu, aby tento důkaz hledaly ve sféře vlastní činnosti (viz rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 70).
- 47 Proto výhrada vycházející z toho, že Tribunál tím, že připustil nevyvratitelnost této domněnky, porušil zásady osobní odpovědnosti a individuality trestu, jakož i presumpci nevinu a právo na obhajobu, nemůže uspět.
- 48 Proto je třeba zamítnout první důvod kasačního opravného prostředku podaný společnostmi Versalis a Eni jako neopodstatněný.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-123/13 P

Argumentace účastnic řízení

- 49 Svým druhým důvodem kasačního opravného prostředku týkajícím se bodů 94, 95 a 97 napadeného rozsudku a vycházejícím z porušení zásady osobní odpovědnosti Versalis a Eni vytýkají Tribunálu, že tím, že společnost Versalis přičetl protiprávní jednání, kterého se dopustila společnost [*důvěrné*], původně EniChem, nesprávně použil relevantní judikaturu Soudního dvora a nedostatečně odůvodnil zamítnutí jejich tvrzení.
- 50 S odkazem na rozsudky ETI a další, (C-280/06, EU: C: 2007: 775) a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise (C-352/09 P, EU: C: 2011: 191), Versalis a Eni především tvrdí, že Soudní dvůr připustil možnost odchylky od zásady osobní odpovědnosti jen výjimečně a za přesných podmínek, které v projednávané věci nejsou splněny. V tomto ohledu zejména uvádějí, že [*důvěrné*], původně EniChem, nepřestala právně a hospodářsky existovat. Poukazují rovněž na nedostatečnost odůvodnění napadeného rozsudku.
- 51 Komise připomíná, že riziko, že [*důvěrné*], původně EniChem, by se mohla stát „prázdnou schránkou“ uvedenou v bodě 95 napadeného rozsudku, je věcnou skutečností, kterou Soudnímu dvoru nepřísluší zkoumat. Dodává, že Soudní dvůr každopádně neomezil případy odpovědnosti nabývací společnosti na situace, v nichž převádějící společnost ukončila veškerou hospodářskou činnost. Podle judikatury Soudního dvora vyplývající z rozsudků Aalborg Portland a další v. Komise (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6), jakož i ETI a další (EU:C:2007:775), je jen „strukturální propojení“ mezi převádějící společností a nabývací společností, které jsou součástí téže skupiny rozhodující pro odpovědnost nabývací společnosti.

Závěry Soudního dvora

- 52 Druhý důvod kasačního opravného prostředku, který předložily Versalis a Eni ve věci C-123/13 P se týká otázky právního nástupnictví podniků. Jak Soudní dvůr připomněl v bodě 51 rozsudku Versalis v. Komise (C-511/11 P, EU:C:2013:386), podle ustálené judikatury se unijní právo v oblasti hospodářské soutěže vztahuje na činnost podniků a pojem „podnik“ zahrnuje jakoukoli jednotku vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této jednotky a způsobu jejího financování. Pokud taková entita poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti.
- 53 Soudní dvůr již rozhodl, že pokud dvě entity tvoří tutéž hospodářskou jednotku, nebrání skutečnost, že entita, jež se dopustila protiprávního jednání, stále existuje, sama o sobě uložení sankce entitě, na niž převedla své hospodářské činnosti. Takové uplatnění sankce je přípustné zvláště tehdy, jsou-li tyto entity kontrolovány touž osobou a uplatňovaly-li vzhledem k úzkým hospodářským a organizačním vazbám, které je spojují, v zásadě tutéž obchodní politiku (viz rozsudky ETI a další, EU:C:2007:775, body 48 a 49 a citovaná judikatura, jakož i Versalis v. Komise, EU:C:2013:386, bod 52).
- 54 V bodech 91 a 92 napadeného rozsudku Tribunál připomněl existující vazby mezi společnostmi postupně odpovědnými za činnost CR v rámci skupiny a že je Eni jako mateřská společnost přímo či nepřímo vlastnila v rozsahu více než 99,9 %. S ohledem na tyto skutečnosti Tribunál správně dospěl v bodě 93 napadeného rozsudku k závěru, že existovala hospodářská návaznost mezi postupující společností zapojenou do kartelové dohody, konkrétně EniChem, nyní [*důvěrné*], a nabývací společností, konkrétně Polimeri Europa, nyní Versalis.
- 55 Navíc se Tribunál v bodě 95 napadeného rozsudku domníval, že existuje nebezpečí, že původní provozovatel činnosti CR v rámci skupiny Eni, v projednávaném případě společnost EniChem, nyní [*důvěrné*], by se stala „prázdnou schránkou“ v důsledku vnitřních restrukturalizací uvedené skupiny

a že sankce jí uložené na základě práva týkajícího se kartelových dohod by v tomto případě neměly žádný účinek. Jde o věcné posouzení, jehož přezkum Soudnímu dvoru v rámci řízení o odvolání nepřísluší.

- 56 S ohledem na tyto úvahy se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 98 napadeného rozsudku konstatoval, že Komise oprávněně přičetla všechna protiprávní jednání, kterých se dopustila EniChem, nyní [důvěrné], společnosti Polimeri Europa, nyní Versalis, navzdory skutečnosti, že [důvěrné] nadále existovala.
- 57 Toto konstatování nemůže být zpochybněno ani tím, že Soudní dvůr v bodě 144 rozsudku ThyssenKrupp Nirosta v. Komise (EU:C:2011:191) rozhodl, že případem uvedeným v bodě 53 tohoto rozsudku je rovněž situace, kdy subjekt, který se protiprávního jednání dopustil, přestal právně nebo hospodářsky existovat, jelikož u sankce uložené podniku, který již nevykonává hospodářské činnosti, existuje riziko, že nebude mít odrazující účinek, neboť z onoho rozsudku právě neplyne, že by přičtení protiprávního jednání subjektu, který se jej nedopustil, bylo omezeno jen na případy, v nichž by se uplatnění sankce vůči společnosti, která protiprávní jednání spáchala, minulo odrazujícím účelem (viz rozsudek Versalis v. Komise, EU:C:2013:386, bod 55).
- 58 V rozsudku ETI a další (EU:C:2007:775), na nějž Soudní dvůr výslovně odkázal v bodě 144 rozsudku ThyssenKrupp Nirosta v. Komise (EU:C:2011:191), totiž Soudní dvůr rozhodl, že Komise mohla v situaci, kdy subjekt, který se dopustil protiprávního jednání, nadále existoval jako hospodářský subjekt na jiných trzích, oprávněně přičíst dotčené protiprávní jednání společnosti, která protiprávní jednání nespáchala (viz rozsudek ETI a další, EU:C:2007:775, bod 45). Soudní dvůr vyšel při tomto závěru ze skutečnosti, že v době, kdy se dotýčné společnosti dopustily protiprávního jednání, byly drženy týměž veřejným subjektem (viz rozsudky ETI a další, EU:C:2007:775, bod 50, jakož i Versalis v. Komise, EU:C:2013:386, bod 56).
- 59 Je také třeba konstatovat, že dosah rozsudku ETI a další (EU:C:2007:775) není na rozdíl od toho, co tvrdí Versalis, omezen na případy, v nichž jsou dotýčné subjekty kontrolovány veřejným orgánem. V bodě 44 onoho rozsudku totiž Soudní dvůr upřesnil, že je nerozhodná okolnost, že bylo o převodu činností rozhodnuto nikoli jednotlivci, nýbrž zákonodárcem s ohledem na privatizaci. Soudní dvůr měl tedy za to, že o přičitatelnosti protiprávního jednání subjektu, který měl v daném případě nanejvýš obecné kontrolní oprávnění veřejného orgánu, mohly existovat pochybnosti; tyto pochybnosti však rozptýlil. Ovšem za okolností, kdy je stejně jako v projednávaném případě kontrola vykonávána společností soukromého práva, nemůže žádná pochybnost o takové přičitatelnosti existovat (viz rozsudek Versalis v. Komise, EU:C:2013:386, bod 57).
- 60 S ohledem na tyto skutečnosti se tedy Tribunál závěrem, že Komise mohla oprávněně přičíst veškeré dotčené protisoutěžní chování společnosti Versalis, nedopustil nesprávného právního posouzení.
- 61 Stran tvrzeného nedostatku odůvodnění je třeba uvést, že Tribunál v bodech 89 až 98 napadeného rozsudku podrobně vysvětlil důvody, proč považoval příslušný žalobní důvod vznesený v prvním stupni, týkající se toho, aby uvedená jednání nebyla přičtena společnosti Versalis, za neopodstatněný. Odůvodnění onoho rozsudku tedy nevyvolává žádné pochybnosti o úvahách, o něž Tribunál opřel své rozhodnutí v této otázce, a Soudnímu dvoru tudíž umožňuje, aby vykonal přezkum. Z toho plyne, že napadený rozsudek není v tomto ohledu stížen žádným nedostatkem odůvodnění.
- 62 Vzhledem k tomu, že neobstál žádný z argumentů vznesených na podporu druhého důvodu kasačního opravného prostředku společností Versalis, je třeba tento důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněný.

K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-123/13 P

Argumentace účastnic řízení

- 63 V třetím důvodu kasačního opravného prostředku Versalis a Eni namítají, že Tribunál nesprávně a kontradiktorním způsobem použil zásadu zakotvenou v judikatuře týkající se výslovného distancování se od kartelové dohody pro účely nepřičitatelnosti protiprávního jednání a porušil zásadu *in dubio pro reo* tím, že v bodě 173 napadeného rozsudku konstatoval, že EniChem, nyní [důvěrně], se zúčastnila schůzky ve dnech 12. nebo 13. června 1993 ve Florencii a v bodě 183 téhož rozsudku, že schůzky uskutečněné v roce 2002, kterých se zúčastnila Polimeri Europa, nyní Versalis, měly protisoutěžní povahu. Stejně tak Tribunál údajně zkreslil důkazy, když konstatoval, jak tvrdí Komise, že dvě schůzky, které se konaly v roce 2002, měly protisoutěžní povahu. Tribunál se tedy tím, že konstatoval, že se EniChem a Polimeri Europa účastnily kartelové dohody během celého jejího trvání, tedy od května 1993 do května 2002, nejenže dopustil nesprávného posouzení, ale navíc ani neprovedl soudní přezkum z meritorního hlediska.
- 64 Komise uvádí, že cílem tvrzení společností Versalis a Eni je zpochybnit věcné posouzení Tribunálu, a proto projednávaný důvod musí prohlásit za nepřípustný.

Závěry Soudního dvora

- 65 Je třeba konstatovat, že Versalis a Eni uvedeným důvodem zpochybňují konstatování a posouzení skutkového stavu, která nepředstavují, s výhradou případu zkreslení důkazů, právní otázku, která jako taková podléhá přezkumu Soudního dvora.
- 66 Pokud jde o výtku týkající se zkreslení uvedených důkazů, je nutno konstatovat, že Versalis a Eni neuvedly, že by je Tribunál zjevně zkreslil.
- 67 Třetí důvod kasačního opravného prostředku musí být tudíž prohlášen za nepřípustný.

K čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C 123/13

Argumentace účastnic řízení

- 68 Čtvrtým důvodem kasačního opravného prostředku týkajícím se bodů 239 a násl. napadeného rozsudku Versalis a Eni tvrdí, že Tribunál porušil unijní právo tím, že nekonstatoval pochybení Komise při stanovení základní částky pokuty ve smyslu pokynů z roku 2006.
- 69 Zaprvé navrhovatelky Tribunálu vytýkají nedostatek odůvodnění napadeného rozsudku, které neodpovídá na výhrady vyjádřené v řízení v prvním stupni. Mimoto se Tribunál údajně dopustil porušení zásad proporcionality a rovného zacházení tím, že meritorně a na základě věcných důkazů mu předložených neposoudil, zda Komise při stanovení základní částky pokuty na základě závažnosti protiprávního jednání a dodatečné částky dodržela zásady spravedlnosti, proporcionality a rovného zacházení.
- 70 Zadruhé Versalis a Eni Tribunálu vytýkají, že porušil zásady proporcionality a rovného zacházení tím, že neodpověděl na jejich žalobní důvod uvedený na jednání, který se týkal nepoužití Komisí bodu 18 pokynů z roku 2006.
- 71 Zatřetí vytýkají Tribunálu, že pro účely výpočtu základní částky pokuty nezohlednil počet let odpovídajících délce protiprávního jednání vyplývající z důkazů uvedených v rámci třetího důvodu ve věci C-123/13 P.

- 72 Nejprve Komise tvrdí, že čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku je v projednávané věci nepřesný a přebírá tvrzení formulovaná v prvním stupni. Dále se údajně některé výhrady společností Versalis a Eni týkají posouzení skutkových okolností. Konečně v prvním stupni nebyl předložen žádný specifický důvod týkající se uplatnění bodu 18 pokynů o metodě stanovování pokut z roku 2006. Co se týče trvání protiprávního jednání, Komise se domnívá, že Tribunálu nelze vytýkat žádné pochybení.

Závěry Soudního dvora

- 73 Jak uvedl generální advokát v bodě 35 svého stanoviska, první výhrada společností Versalis a Eni je nepřipustná, neboť touto výhradou navrhovatelé nenapadají napadený rozsudek, ale odkazují na argumenty, které předložily v prvním stupni.
- 74 Druhá výhrada je také nepřipustná, jelikož Versalis a Eni neprokázaly, že před Tribunálem předložily žalobní důvod týkající se nepoužití bodu 18 pokynů z roku 2006 Komisí.
- 75 Třetí výhrada musí být rovněž zamítnuta, jelikož spočívá na předpokladu přijetí druhého důvodu ve věci C-123/13 P.
- 76 V důsledku toho musí být čtvrtý důvod v uvedené věci prohlášen za zčásti nepřipustný a zčásti neopodstatněný.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-93/13 P

Argumentace účastnic řízení

- 77 V rámci tohoto důvodu Komise kritizuje body 272 až 275 napadeného rozsudku, které stanoví:

„272V projednávané věci je nutno konstatovat, že v rámci věcí citovaných v[e sporném] rozhodnutí s cílem prokázat existenci opakování protiprávního jednání, pokud jde o společnost Eni, konkrétně věcí, ve kterých byla vydána rozhodnutí Polypropylen a PVC II (viz bod 257 [napadeného rozsudku]) (viz poznámka pod čarou č. 517 [sporného] rozhodnutí), Komise ani netvrdila ani neprokázala, že společnosti, kterých se uvedená rozhodnutí týkala, čili Anic a EniChem, nezávisle neurčovaly své chování na dotčeném trhu v konstatovaných obdobích protiprávního jednání a že tvoří s mateřskou společností Eni jednu hospodářskou entitu a tedy podnik ve smyslu článků 81 ES a 82 ES. Komise totiž konstatovala protiprávní jednání pouze ve vztahu k těmto dceřiným společnostem a nikoliv ve vztahu k jejich mateřské společnosti. Jak uvedly navrhovatelky, aniž jim Komise odporovala, Eni nebyla vyslechnuta v rámci správního řízení, které vedlo k přijetí těchto rozhodnutí.

273 Zásada dodržování práva na obhajobu však vylučuje, aby mohlo být považováno za legální rozhodnutí, kterým Komise ukládá podniku pokutu v oblasti hospodářské soutěže, aniž mu předtím sdělila námitky konstatované vůči němu. Rovněž je důležité, aby v oznámení námitek bylo uvedeno, v jakém postavení právnická osoba čelí obvinění z tvrzených skutečností (rozsudek Papierfabrik August Koehler a další v. Komise [C-322/07 P, C-327/07 P a C-338/07 P, EU:C:2009:500], body 37 a 39, a rozsudek [Akzo Nobel a další v. Komise, EU:C:2009:536], bod 57).

274 Nelze tedy připustit, aby se Komise v rámci stanovení přitěžujících okolností opakování protiprávního jednání, pokud jde o společnost Eni, domnívala, že Eni musí být shledána odpovědnou za předchozí protiprávní jednání, za které nebyla sankcionována rozhodnutím Komise a v rámci jehož prokázání nebyla osobou, již bylo určeno oznámení námitek, takže jí

nebylo v řízení, které vedlo k přijetí rozhodnutí konstatujícího předchozí protiprávní jednání, umožněno vznést argumenty za účelem zpochybnění případné existence hospodářské jednotky mezi ní a jinými podniky – v projednávané věci Anic a EniChem.

275 Z toho vyplývá, že protiprávní jednání konstatované v článku 1 [sporného] rozhodnutí nelze považovat za opakování protiprávního jednání, pokud jde o společnost Eni.“

- 78 Komise kritizuje zejména body 273 a 274 napadeného rozsudku a Tribunálu vytýká, že porušil právní zásady týkající se výkonu práva na obhajobu tím, že se domníval, že tyto zásady pro účely uplatnění přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání vůči společnosti Eni vyžadují, aby této společnosti bylo určeno oznámení námitek týkající se prvního protiprávního jednání a rozhodnutí konstatující toto protiprávní jednání.
- 79 Podle Komise je právo na obhajobu zaručeno, pokud v okamžiku, kdy oznámí záměr konstatovat opakování protiprávního jednání, umožní účastníkům řízení, aby prokázali, že podmínky opakování protiprávního jednání nejsou splněny. Uvádí, že v projednávané věci měla Eni možnost vyvrátit domněnku ovládání své dceřiné společnosti.
- 80 Ve druhé části uvedeného důvodu týkající se konkrétně bodu 274 napadeného rozsudku Komise uvádí, že charakterizace opakování protiprávního jednání nutně nepředpokládá, že došlo k uložení první peněžité sankce mateřské společnosti, ale jen konstatování prvního protiprávního jednání. Stačí konstatovat, že mateřská společnost tvořila s dceřinou společností, kterou téměř zcela ovládá, jeden podnik, který se dopustil nového protiprávního jednání, která odůvodňuje zvýšení pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání. Pro posouzení toho, zda podnik vyvodil důsledky z prvního konstatování protiprávního jednání, je údajně třeba zohlednit náchylnost tohoto hospodářského subjektu dopustit se nového protiprávního jednání, a nikoli náchylnost společností, které jej tvoří.
- 81 Komise tvrdí, že odůvodnění Tribunálu by mohlo mít vliv na represivní činnost Komise, která by byla nucena systematicky určovat sdělení námitek všem společnostem tvořícím podnik zapojený do prvního protiprávního jednání, a to bez ohledu na otázku, zda je jim v dotýcné věci třeba uložit pokutu. Kromě toho nelze připustit, aby se přitěžující okolnost opakování protiprávního jednání nevztahovala na společnosti patřící do takového podniku pouze z důvodu organizační struktury skupiny, jíž jsou tyto společnosti součástí.
- 82 Versalis a Eni tvrdí, že první důvod kasačního opravného prostředku Komise musí být zamítnut. Tvrdí, že Eni nikdy nebyla vyslechnuta, ani nebyla účastníkem řízení, která vedla k rozhodnutím „polypropylen“ a „PVC II“ a domnívají se, že není legitimní tvrdit, že Eni mohla v rámci řízení předcházejícího spornému rozhodnutí předložit důkazy, které by vyvrátily domněnku rozhodujícího vlivu společnosti Eni na společnosti Anic a EniChem, nyní [důvěrné], za období odpovídající dávno uzavřenými řízeními, ve kterých byla vydána rozhodnutí „polypropylen“ a „PVC II“.
- 83 Mimoto ze skutečnosti, že Komise nezapojila společnost Eni do uvedených řízení vyplývá, že se Komise domnívala, že okolnost, že mateřská společnost ovládá 100 % základního kapitálu dceřiné společnosti zapojené do protiprávního jednání, byla v tomto ohledu irelevantní. Versalis a Eni připomínají, že vlastnictví veškerého kapitálu dceřiné společnosti její mateřskou společností bylo tedy nedostatečnou okolností k prokázání rozhodujícího vlivu této mateřské společnosti a že Komise měla prokázat skutečný výkon takového vlivu společností Eni na společnosti Anic a EniChem.
- 84 Versalis a Eni také tvrdí, že Eni je v současnosti zcela jinou společností, než byla v době rozhodnutí „polypropylen“ a „PVC II“, a sice veřejnoprávním subjektem ovládaným a řízeným italskou vládou s cílem umožnit italskému státu spravovat jeho podíly v určitých odvětvích považovaných za odvětví národního zájmu.

- 85 Co se týče druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Komise, Versalis a Eni tvrdí, že Komise nesprávně vykládá bod 274 napadeného rozsudku. Domnívají se, že Tribunál neodkazuje na sankci vyjádřitelnou pokutou, ale spíše na neexistenci odpovědnosti společnosti Eni v rámci rozhodnutí „polypropylen“ a „PVC II“, protože nepatřila mezi sankcionované podniky.

Závěry Soudního dvora

- 86 První důvod kasačního opravného prostředku Komise se týká přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání uplatněné ve vztahu ke společnosti Eni z důvodu potrestání společností Anic a EniChem v rámci rozhodnutí „polypropylen“ a „PVC II“ z důvodu jejich účasti na kartelových dohodách.
- 87 Jak vyplývá z bodu 28 pokynů z roku 2006 a z judikatury Soudního dvora, přitěžující okolnost opakování protiprávního jednání je charakterizována tím, že podnik pokračuje ve stejném či podobném protiprávním jednání nebo ho opakuje i poté, co Komise nebo vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž konstatovaly, že tento podnik porušil ustanovení článku 81 ES nebo článku 82 ES (v tomto smyslu viz rozsudek Groupe Danone v. Komise, C 3/06 P, EU:C:2007:88, body 40 a 41).
- 88 V tomto ohledu je třeba připomenout, že se unijní právo v oblasti hospodářské soutěže vztahuje na činnosti podniků a že pojem podniku zahrnuje jakoukoli jednotku vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této jednotky a způsobu jejího financování (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, EU:C:2009:536, bod 54 a citovaná judikatura).
- 89 Pokud taková hospodářská jednotka poruší pravidla hospodářské soutěže, přísluší jí, aby za toto protiprávní jednání nesla odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti. Porušení unijního práva hospodářské soutěže musí být jednoznačně přičteno právnické osobě, které mohou být pokuty uloženy, a musí jí být určeno oznámení námitek (v tomto smyslu viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, EU:C:2009:536, body 56 a 57 a citovaná judikatura).
- 90 Co se týče chování dceřiné společnosti, podle ustálené judikatury připomenuté v bodě 40 tohoto rozsudku, toto chování lze připsat pro účely uplatnění článku 81 ES mateřské společnosti, pokud jsou mateřská a dceřiná společnost součástí téže hospodářské jednotky a tvoří jeden podnik ve smyslu tohoto článku.
- 91 Proto pro účely prokázání přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání ve vztahu k mateřské společnosti není požadováno, aby byla předmětem předchozího stíhání, které vedlo k oznámení námitek a k rozhodnutí. Za tímto účelem je důležité zejména předchozí konstatování prvního protiprávního jednání vyplývajícího z chování dceřiné společnosti, s níž tato mateřská společnost zapojená do druhého protiprávního jednání tvořila již v okamžiku prvního protiprávního jednání jeden podnik ve smyslu článku 81 ES.
- 92 Cíl potlačit chování odporující pravidlům hospodářské soutěže a zabránit jejich opakování prostřednictvím odrazujících sankcí (viz rozsudek ETI a další, EU:C:2007:775, bod 41 a citovaná judikatura) by byl zmařen, pokud by podnik, který zahrnuje dceřinou společnost dotčenou prvním protiprávním jednáním, byl schopen prostřednictvím změny své právní struktury vytvořením nových dceřiných společností, které nemohly být stíhány s ohledem na první protiprávní jednání, ale podílely se na spáchání nového protiprávního jednání, znemožnit nebo zvláště ztížit a vyhnout se tak uložení sankce za opakování protiprávního jednání.
- 93 Jak Tribunál rozhodl v napadeném rozsudku, právo právnické osoby, které se vytýká opakování protiprávního jednání, na obhajobu, musí být zajisté dodržováno. Toto dodržování však nevyžaduje, jak Tribunál nesprávně uvedl v bodě 274 napadeného rozsudku, aby tato právnická osoba měla

možnost v rámci stíhání z důvodu prvního protiprávního jednání zpochybnit, že tvořila s ostatními rovněž stíhanými subjekty stejnou ekonomickou jednotku. Jednoduše je třeba, aby bylo zajištěno, že se uvedená právnická osoba může hájit v okamžiku, kdy je jí opakování protiprávního jednání vytýkáno.

- 94 V tomto ohledu je třeba připomenout, že dodržení práva na obhajobu ve všech řízeních, která mohou vést k uložení sankcí, zejména pokut nebo penále, je základní zásadou práva Společenství, která musí být dodržena, i když se jedná o správní řízení (rozsudky Hoffmann-La Roche v. Komise, 85/76, EU:C:1979:36, s. 461, bod 9, ARBED v. Komise, C-176/99 P, EU:C:2003:524, bod 19, jakož i Papierfabrik August Koehler a další v. Komise, EU:C:2009:500, bod 34).
- 95 V rámci řízení o porušení pravidel hospodářské soutěže je to právě oznámení námitek, které v této souvislosti představuje podstatnou procesní záruku (v tomto smyslu viz rozsudky Musique Diffusion française a další v. Komise, 100/80 až 103/80, EU:C:1983:158, bod 10, jakož i Papierfabrik August Koehler a další v. Komise, EU:C:2009:500, bod 35).
- 96 Pokud Komise zamýšlí přičíst porušení práva hospodářské soutěže právnické osobě a uplatnit vůči ní opakování protiprávního jednání, oznámení námitek musí obsahovat všechny skutečnosti umožňující této právnické osobě se bránit. Konkrétně, pokud je tato osoba mateřskou společností, vůči níž se uplatňuje přitěžující okolnost opakování protiprávního jednání z důvodu protisoutěžního chování zjištěného Komisí u jedné z jejích dceřiných společností, v souvislosti s nímž však této mateřské společnosti nebylo v době před tímto oznámením určeno rozhodnutí konstatující první protiprávní jednání, musí oznámení námitek určené této posleďně uvedené společnosti obsahovat skutečnosti, které odůvodňují, že podmínky opakování protiprávního jednání jsou splněny a zejména prokazují, že právnická osoba tvořila v okamžiku prvního protiprávního jednání jeden podnik se společností, ve vztahu k níž bylo konstatováno první protiprávní jednání. V tomto ohledu Komisi přísluší, aby prokázala, že právnická osoba, již se týká druhé protiprávní jednání, již vykonávala v okamžiku prvního protiprávního jednání rozhodující vliv na dceřinou společnost zapojenou do prvního protiprávního jednání.
- 97 Na rozdíl od toho, co tvrdí Eni, časové období mezi prvním porušením pravidel hospodářské soutěže a druhým porušením v zásadě nebrání uplatnit přitěžující okolnost opakování protiprávního jednání vůči právnické osobě, která nebyla stíhána v souvislosti s prvním porušením. Každopádně Komisi přísluší, aby v posouzení sklonu podniku porušovat pravidla hospodářské soutěže zohlednila čas, který uplynul mezi dvěma protiprávními jednáními (v tomto smyslu viz rozsudek Lafarge v. Komise, C-413/08 P, EU:C:2010:346, bod 70). Navíc pokud soud Evropské unie přezkoumává, zda zásada práva na obhajobu byla dodržena, přísluší mu, aby zohlednil všechny okolnosti dotčené věci, zejména případné obtíže týkající se důkazního břemene vyplývající z doby, která uplynula od prvního protiprávního jednání nebo strukturální vývoj podniku, nebo vývoj předpisů platných v oblasti hospodářské soutěže.
- 98 Dále je třeba připomenout, že Komisi přísluší, aby prokázala, že podmínky opakování protiprávního jednání jsou splněny, a to jak v oznámení námitek, tak v rozhodnutí. Komise tak v případě, kdy určité společnosti ukládá pokutu za porušení unijních pravidel hospodářské soutěže a za účelem zohlednění skutečnosti, že tato společnost se již dříve podílela na porušování pravidel hospodářské soutěže, uplatní při výpočtu pokuty násobící koeficient, musí společně s rozhodnutím, kterým je tato pokuta ukládána, předložit popis, na jehož základě mohou unijní soudy i tato společnost seznat, v jakém postavení a v jaké míře se ona společnost na dřívějším protiprávním jednání podílela. Zejména pokud má Komise za to, že dotčená společnost byla součástí podniku, jemuž bylo určeno rozhodnutí o dřívějším protiprávním jednání, musí toto tvrzení odůvodnit právně dostačujícím způsobem (rozsudky Eni v. Komise, EU:C:2013:289, bod 129, a Versalis v. Komise, EU:C:2013:386, bod 142).
- 99 Co se týče přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání uplatňované vůči společnosti Eni, aniž by bylo nezbytné zkoumat oznámení námitek, stačí konstatovat, že jediný bod 540 odůvodnění sporného rozhodnutí zmiňuje skutečnost, že společnosti EniChem již byla určena předchozí

rozhodnutí týkající se koluzních činností, přičemž odkazuje na poznámka pod čarou, v níž bylo citováno rozhodnutí „polypropylen“, „ve kterém [Komise] konstatovala, že Anic, dceřiná společnost skupiny ENI, se zúčastnila kartelové dohody“, jakož i rozhodnutí „PVC II“, „ve kterém [Komise] konstatovala, že EniChem se zúčastnila kartelové dohody“. Uvedený bod odůvodnění obsahuje mimoto tvrzení, že Eni se dopustila opakování protiprávního jednání, bez dalšího vysvětlení.

- 100 Jelikož bylo rozhodnutí „polypropylen“ určeno mimo jiné společnosti Anic a rozhodnutí „PVC II“ mimo jiné společnosti EniChem, je třeba konstatovat, že z informací uvedených ve sporném rozhodnutí a připomenutých v předchozím bodě tohoto rozsudku nelze v žádném případě pochopit povahu a rozsah, v jakém se protiprávní jednání konstatovaná v těchto rozhodnutích týkala společnosti Eni, která se nenachází ani mezi osobami, jimž bylo určeno rozhodnutí „polypropylen“ či rozhodnutí „PVC II“.
- 101 Jelikož sporné rozhodnutí zjevně neobsahuje žádné odůvodnění, které by společnosti Eni umožňovalo bránit se a soudu Unie vykonat přezkum, je namístě zamítnout, pokud jde o společnost Eni, uplatnění přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání.
- 102 Ze všech těchto úvah vyplývá, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 274 napadeného rozsudku formuloval podmínky opakování protiprávního jednání. Jelikož se však rozhodnutí Tribunálu v bodě 275 napadeného rozsudku zamítající uplatnění přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání, co se týče společnosti Eni, zdá být opodstatněné z jiných právních důvodů, nemůže takové pochybení způsobit zrušení tohoto rozsudku ani zrušení důsledků, které z toho Tribunál vyvodil, pokud jde o výši pokuty, je však nutné nahradit odůvodnění (v tomto smyslu viz rozsudek FIAMM a další v. Rada a Komise, C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, bod 187 a citovaná judikatura).
- 103 Proto je namístě zamítnout první důvod kasačního opravného prostředku ve věci C-93/13 P.

K pátému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-123/13 P

Argumentace účastnic řízení

- 104 V pátém důvodu kasačního opravného prostředku Versalis a Eni tvrdí, že Tribunál porušil unijní právní předpisy v oblasti opakování protiprávního jednání, když v bodech 278 až 280 napadeného rozsudku potvrdil, že přitěžující okolnost opakování protiprávního jednání byla použitelná na Versalis a byla odůvodněna hospodářským nástupnictvím společnosti Polimeri Europa po společnosti EniChem, nyní [důvěrné], která se zúčastnila protiprávního jednání, jehož se týkalo rozhodnutí „PVC II“. Kromě toho tvrdí, že se Tribunál v bodě 276 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení tím, že zachoval solidární odpovědnost Eni za zaplacení pokuty, včetně části této pokuty týkající se přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání.
- 105 Zaprvé uvádějí nedostatek odůvodnění, co se týče vazeb mezi podniky odpovědnými za různá protiprávní jednání. Zadruhé zpochybňují použití kritéria hospodářského nástupnictví. Zatřetí tvrdí, že Tribunál překročil meze své pravomoci, když potvrdil použitelnost přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání odůvodněním odlišujícím se od odůvodnění Komise. Začtvrté s odkazem na situaci společnosti Bayer uvedenou v bodě 367 napadeného rozsudku navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil zásadu rovného zacházení, když stanovil procento snížení navýšení pokuty na základě přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání pouze na 10 %. Zapáté se Versalis a Eni domnívají, že, co se týče solidární povahy povinnosti zaplacení tohoto zvýšení ve vztahu k Eni, Tribunál nesplnil povinnost odůvodnění a odklonil se od judikatury Soudního dvora vyplývající z rozsudku Arkema v. Komise (C-520/09 P, EU:C:2011:619), ve kterém rozhodl, že mateřská společnost, která představuje jeden podnik s dceřinou společností odpovědnou za porušení pravidel hospodářské soutěže, neodpovídá společně a nerozdílně za část pokuty odpovídající opakování

protiprávního jednání dceřiné společnosti, pokud tato mateřská společnost nepředstavovala hospodářskou jednotku s touto dceřinou společností v okamžiku spáchání prvního protiprávního jednání.

106 Komise tvrdí, že tyto výhrady nejsou opodstatněné.

Závěry Soudního dvora

107 Tento důvod se týká přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání uplatněné vůči Versalis z důvodu potrestání společnosti EniChem rozhodnutím „PVC II“. V rámci zkoumání třetího žalobního důvodu navrhovatelek v prvním stupni, na který Tribunál odkazuje v bodě 278 napadeného rozsudku, Tribunál široce popsal vazby mezi různými právními osobami, jimž jsou přičtena protiprávní jednání. Mimoto ze zkoumání druhého důvodu kasačního opravného prostředku společností Versalis a Eni ve věci C-123/13 P vyplývá, že právní nástupnictví mezi EniChem, nyní [důvěrné], a Polimeri Europa, nyní Versalis, mohlo být platně konstatováno. Kromě toho Tribunál nepřekročil své pravomoci, ale vycházel ze skutečností uvedených ve sporném rozhodnutí, aby rozhodl, že podmínky opakování protiprávního jednání byly splněny. První tři výhrady proto nejsou opodstatněné.

108 Jelikož bylo opakování protiprávního jednání konstatováno ve vztahu ke společnosti Versalis, původně Polimeri Europa, z důvodu jediného protiprávního jednání předcházejícího spornému rozhodnutí, Tribunál v bodě 367 napadeného rozsudku správně rozhodl, že situace společností Versalis a Eni je srovnatelná se situací společnosti Bayer, ve vztahu k níž bylo rovněž konstatováno opakování protiprávního jednání z důvodu jediného protiprávního jednání. Čtvrtá výhrada proto není opodstatněná.

109 Pokud jde o pátou výhradu, která směřuje ke zpochybnění uplatnění, na společnost Eni, domněnky vlivu mateřské společnosti na její dceřiné společnosti zapojené do protiprávního jednání, vztahuje se k prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku Versalis a Eni. Z bodů 40 až 45 tohoto rozsudku však vyplývá, že tento důvod musí být zamítnut. Co se týče rozsudku Arkema v. Komise (EU:C:2011:619), stačí konstatovat, že tvrzení společností Versalis a Eni vyplývá z nesprávného výkladu tohoto rozsudku, v němž se Soudní dvůr omezil na přezkum výpočtu pokuty na základě výběrů uskutečněných Komisí, aniž zaujal stanovisko k podmínkám opakování protiprávního jednání.

110 Z těchto skutečností vyplývá, že pátý důvod kasačního opravného prostředku společností Versalis a Eni musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-93/13 P

Argumentace účastnic řízení

111 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku týkajícího se bodů 316 a násl. napadeného rozsudku Komise zpochybňuje srovnání násobícího koeficientu určeného k zajištění dostatečně odrazujícího účinku, použitého pro účely stanovení pokuty uložené společností Versalis a Eni a násobícího koeficientu ve sporném rozhodnutí na společnost Dow, jakož i snížení násobícího koeficientu pro Versalis a Eni, odůvodněné porušením zásady rovného zacházení.

112 Tvrdí, že Tribunál překročil meze své pravomoci a porušil dispoziční zásadu, článek 21 protokolu o statutu Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. L 132, s. 5), jakož i články 44 odst. 1 a 48 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu tím, že zkoumal právní otázku týkající se údajného porušení zásady rovného zacházení, pokud jde o násobící koeficient použitý při výpočtu pokuty pro účely odrazení, která nebyla vznesena společnostmi Versalis a Eni v návrhu na zahájení řízení.

- 113 Komise uvádí, že v uvedeném návrhu Versalis a Eni navrhovaly Tribunálu, aby konstatoval protiprávnost uplatnění tohoto násobícího koeficientu na základě skutečnosti, že z důvodu jeho výše toto uplatnění porušovalo zásadu proporcionality. Podpůrně Versalis a Eni požadovaly, aby byl uvedený koeficient snížen. Až na jednání před Tribunálem tyto osoby poukázaly na porušení zásady rovného zacházení. Tribunál údajně porušil výše uvedená ustanovení a zvláště dispoziční zásadu tím, že tento důvod vznesl bez návrhu.
- 114 Versalis a Eni zpochybňují druhý důvod kasačního opravného prostředku Komise. Tvrdí, že poukázaly na rozdíl mezi násobícími koeficienty použitými za účelem odrazení pro výpočet pokut uložených různým zúčastněným podnikům na podporu důvodu vycházejícího z porušení zásady proporcionality. Domnívají se, že zásada rovného zacházení je spojena se zásadou proporcionality. Tribunál proto nevznesl bez návrhu nový důvod. Komise se ostatně v rámci uvedeného jednání neohradila proti předložení nového žalobního důvodu společností Versalis a Eni.
- 115 Versalis a Eni připomínají také judikaturu Soudního dvora týkající pravomoci Tribunálu k soudnímu přezkumu v plné jurisdikci.

Závěry Soudního dvora

- 116 Jak zdůraznil generální advokát v bodě 101 svého stanoviska, Versalis a Eni opakovaně, a zejména v žalobě v prvním stupni, vytýkaly Komisi uplatnění vyššího násobícího koeficientu pro účely odrazení, než byl násobící koeficient použitý na jiné podniky. Touto výhradou Versalis a Eni v podstatě uvádějí důvod vycházející z porušení zásady rovného zacházení, který byl následně předmětem diskuse účastnic řízení. Z toho vyplývá, že Tribunál nerozhodl o tomto žalobním důvodu bez návrhu.
- 117 Druhý důvod kasačního opravného prostředku Komise musí být tedy zamítnut.

K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-93/13 P

Argumentace účastnic řízení

- 118 V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku, týkajícího se bodů 323 až 325 napadeného rozsudku, Komise tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při výkladu a použití zásady rovného zacházení, co se týče násobícího koeficientu použitého za účelem odrazení. Napadený rozsudek je údajně rovněž stížen nedostatkem odůvodnění. Tribunál zvláště nezohlednil posuzovací pravomoc Komise pro uvážení za účelem stanovení výše pokuty s ohledem na relevantní okolnosti a nutil ji k provedení čistě matematického výpočtu pro stanovení násobícího koeficientu použitelného na pokuty společností Versalis a ENI. Mimoto se Tribunál údajně dopustil pochybení, když požadoval, aby zvýšení pokuty pro účely odrazení byly přiměřené jednotlivým obrátům podniků, a ne aby násobící koeficienty nebo pokuty vyplývající z uplatnění násobících koeficientů byly přiměřené celkovému obrátu těchto podniků.
- 119 Versalis a Eni tvrdí, že v pozadí třetího důvodu Komise Soudnímu dvoru navrhuje, aby znovu posoudil násobící koeficient použitý pro účely odrazení. Tento důvod je tudíž nepřipustný. Uvedený důvod je každopádně neopodstatněný. Tribunál totiž jednal v rámci soudního přezkumu v plné jurisdikci a Komise neprokázala, že by metoda upřednostňovaná Tribunálem byla méně odrazující než metoda navržená Komisí, která by mohla mít nepřiměřené výsledky.

Závěry Soudního dvora

- 120 Jak zdůraznil generální advokát v bodě 105 svého stanoviska, třetí důvod kasačního opravného prostředku Komise se netýká nezbytnosti dodržovat zásadu rovného zacházení mezi různými účastníky téže kartelové dohody, ale skutečností, které mají být zohledněny při přezkumu proporcionality uložených pokut. V tomto ohledu Tribunál vycházel ze skutečností obsažených ve sporném rozhodnutí, přesně své rozhodnutí odůvodnil a nedopustil se nesprávného právního posouzení, když v bodě 325 napadeného rozsudku rozhodl, že volba násobícího koeficientu 1,4 nebyla přiměřená ve vztahu k odlišnosti obrátů mezi společnostmi Eni a Dow.
- 121 Uvedený důvod musí být proto zamítnut jako neopodstatněný.

K šestému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-123/13 P

Argumentace účastnic řízení

- 122 V rámci šestého důvodu kasačního opravného prostředku Versalis a Eni tvrdí, že Tribunál zjevně nesprávně použil čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 tím, že určil maximální částku pokuty jinak než v závislosti na jediném obrátu společnosti [důvěrné], původně EniChem.
- 123 Komise se domnívá, že tento důvod splývá s prvním a druhým důvodem kasačního opravného prostředku společností Versalis a Eni.

Závěry Soudního dvora

- 124 Uvedený důvod je založen na předpokladu, že se vyhoví prvnímu a druhému důvodu uvedeného kasačního opravného prostředku. Jelikož tyto dva posledně uvedené důvody byly zamítnuty, není třeba odpovědět na šestý důvod kasačního opravného prostředku společností Versalis a Eni.

K sedmému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-123/13 P

Argumentace účastnic řízení

- 125 V rámci sedmého důvodu Versalis a Eni zpochybňují zamítnutí Tribunálem jejich desátého žalobního důvodu v prvním stupni založeného na tom, že Komise nezohlednila spolupráci společnosti [důvěrné] a společnosti Versalis poskytnutou mimo rámec oznámení o spolupráci z roku 2002, jakož i jedenáctého žalobního důvodu založeného na nesnížení částky pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002. Tvrdí, že Tribunál neprovedl soudní přezkum, který mu přísluší, a že se každopádně dopustil nesprávného posouzení a nesplnil povinnost uvést odůvodnění, když se domníval, že Komise neporušila zásady ekvity, rovného zacházení a legitimního očekávání v rámci posouzení této spolupráce.
- 126 Versalis a Eni vytýkají Tribunálu, že v bodě 355 napadeného rozsudku s odkazem na prostor pro uvážení přiznaný Komisi, pokud jde o metodu výpočtu pokut, převzal její posouzení důkazů, které Versalis a Eni předložily v rámci uvedené spolupráce. Tribunál měl vykonat přezkum s ohledem na způsob, jakým Komise uplatnila oznámení o spolupráci z roku 2002 v jiných věcech. Mimoto nezohlednil pozdní datum, kdy se Versalis a Eni dozvěděly o vyšetřování, ačkoli to mělo vliv na přidanou hodnotu informací, které Versalis a Eni mohly sdělit. Tyto společnosti také vytýkají Komisi, že neprovedla kontrolu dříve.

- 127 Tribunál se také údajně dopustil nesprávného právního posouzení tím, že nekonstatoval, že Komise porušila zásadu ochrany legitimního očekávání, ačkoli informace poskytnuté společnostmi Versalis a Eni přinesly významnou případnou hodnotu v porovnání s informacemi poskytnutými ve věcech, ve kterých byla vydána jiná rozhodnutí Komise, a že se Versalis a Eni mohly legitimně domnívat, že jejich úplná, loajální a trvalá spolupráce bude řádně odměněna. Zpochybňují bod 358 napadeného rozsudku jako neopodstatněný.
- 128 Stejně tak byly Versalis a Eni diskriminovány ve vztahu k jiným podnikům, které požádaly o snížení pokut, přičemž jejich prohlášení byla nekoherentní, nepřesná a nespolehlivá.
- 129 Komise tvrdí, že sedmý důvod kasačního opravného prostředku podaný společnostmi Versalis a Eni je nepřípustný tím, že představuje opětovné předložení argumentů uvedených před Tribunálem a jeho cílem je dosažení nového skutkového posouzení informací poskytnutých Komisi společností [důvěrně], původně EniChem.

Závěry Soudního dvora

- 130 Sedmým důvodem kasačního opravného prostředku Versalis a Eni napadají především odpověď Tribunálu na jedenáctý žalobní důvod. Poté, co Tribunál v bodě 354 napadeného rozsudku připomněl význam pojmu „přidaná hodnota“, jak je uveden v oznámení o spolupráci z roku 2002, přezkoumal důkazy předložené společnostmi Versalis a Eni s cílem ověřit, zda přinesly významnou přidanou hodnotu k důkazům, kterými Komise již disponovala.
- 131 V bodech 357 až 363 napadeného rozsudku Tribunál provedl přesnou a odůvodněnou analýzu důkazů, kterou Soudnímu dvoru nepřísluší přezkoumávat v rámci kasačního opravného prostředku. S ohledem na toto posouzení se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení tím, že odmítl jednotlivé argumenty Versalis a Eni.
- 132 Je tudíž třeba zamítnout sedmý důvod kasačního opravného prostředku předložený společnostmi Versalis a Eni.

K osmému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-123/13 P

Argumentace účastnic řízení

- 133 Versalis a Eni v rámci osmého důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že Tribunál neprovedl úplný soudní přezkum výše konečné pokuty, která je nespravedlivá, nevhodná a nepřiměřená. Domnívají se, že Tribunál důkladně nepřezkoumal jejich tvrzení a omezil se pouze na přezkoumání legality sporného rozhodnutí.
- 134 Komise se domnívá, že Tribunál důkladně prozkoumal tvrzení společností Versalis a Eni. Tyto společnosti se snaží podnítit Soudní dvůr, aby znovu zkoumal výši pokuty.

Závěry Soudního dvora

- 135 Je třeba konstatovat, že se uvedený důvod vztahuje na rozsudek jako celek a neupřesňuje body odůvodnění napadeného rozsudku, které jsou napadány. Z tohoto důvodu je příliš nepřesný a nejasný na to, aby na něj bylo možné odpovědět.

- ¹³⁶ Kromě toho Soudnímu dvoru nepřísluší – vyslovuje-li se k právním otázkám v rámci kasačního opravného prostředku – aby z důvodů ekvity svým posouzením nahrazoval posouzení Tribunálu, který při výkonu přezkumu v plné jurisdikci rozhodl o výši pokut uložených podnikům proto, že porušily unijní právo (viz zejména rozsudek E.ON Energie v. Komise, C-89/11 P, EU:C:2012:738, bod 125).
- ¹³⁷ Z těchto skutečností vyplývá, že osmý důvod kasačního opravného prostředku předložený společnostmi Versalis a Eni musí být odmítnut jako nepřipustný.
- ¹³⁸ Jelikož byly zamítnuty všechny důvody jak ve věci C-93/13 P, tak i ve věci C-123/13 P, je třeba oba kasační opravné prostředky zamítnout.

K nákladům řízení

- ¹³⁹ Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný. Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se použije na základě čl. 184 odst. 1 uvedeného jednacího řádu na řízení o opravném prostředku, se účastníkům řízení, který neměl ve věci úspěch, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- ¹⁴⁰ Pokud jde o kasační opravný prostředek ve věci C-93/13 P, jelikož Versalis a Eni navrhly, aby byla Komisi uložena náhrada nákladů řízení, a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.
- ¹⁴¹ Pokud jde o kasační opravný prostředek ve věci C-123/13 P, jelikož Komise navrhla, aby byla společnostem Versalis a Eni uložena náhrada nákladů řízení, a uvedené společnosti neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Kasační opravné prostředky ve věcech C-93/13 P a C-123/13 P se zamítají.**
- 2) Evropské komisi se ukládá náhrada nákladů řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-93/13 P.**
- 3) Společnostem Versalis SpA a Eni SpA se ukládá náhrada nákladů řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-123/13 P.**

Podpisy.